NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen deel

1. Inleiding

Dit besluit wijzigt het Besluit inhoud bestuursverslag. Deze wijziging hangt samen de wet van [PM] tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het evenwichtiger maken van de verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen in het bestuur en de raad van commissarissen van grote naamloze en besloten vennootschappen *(Stb. [PM])* (hierna: de wet).

De wet regelt onder meer dat grote naamloze en besloten vennootschappen (hierna: grote vennootschappen) passende ambitieuze streefcijfers formuleren voor de verhouding tussen mannen en vrouwen in het bestuur, de raad van commissarissen (de top) en de nader door de vennootschap te bepalen categorieën werknemers in leidinggevende functies (de subtop). Daarover dienen zij te rapporteren aan de Sociaal Economische Raad (hierna: SER).

In de memorie van toelichting bij de wet heeft het kabinet aangekondigd dat het Besluit inhoud bestuurverslag wordt aangepast om grote vennootschappen te verplichten in het bestuursverslag te rapporteren over de voortgang ten aanzien van de streefcijfers en de plannen om deze te bereiken.[1]

2. Voorgeschiedenis

Van 1 januari 2013 tot 1 januari 2016 en van 13 april 2017 tot 1 januari 2020 gold een wettelijke regeling voor een evenwichtige verdeling van zetels tussen mannen en vrouwen in het bestuur en de raad van commissarissen van grote vennootschappen.[2] De oude wettelijke regeling verplichtte vennootschappen die onder de streefcijferregeling vielen, maar daaraan niet voldeden, ertoe in hun jaarverslag aan te geven waarom zetels tussen mannen en vrouwen in de raad van bestuur en de raad van commissarissen niet evenwichtig zijn verdeeld, op welke wijze de vennootschap heeft getracht tot een evenwichtige verdeling van tussen mannen en vrouwen te komen en op welke wijze zij beoogt in de toekomst een evenwichtige verdeling te realiseren (artikel 2:391 lid 7 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) (oud)). Dit werd gedaan op basis van het pas-toe-of-leg-uit principe. Door een horizonbepaling zijn deze regels voor het laatst per 1 januari 2020 vervallen.

---

[1] *Kamerstukken II 2020/21, 35628, nr. 3.*

[2] Wet van 6 juni 2011 tot wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de aanpassing van de regels over bestuur en toezicht in naamloze en besloten vennootschappen (*Stb. 2011, 275*); Wet van 10 februari 2017, houdende wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het voortzetten van het streefcijfer voor een evenwichtige verdeling van de zetels van het bestuur en de raad van commissarissen van grote naamloze en besloten vennootschappen (*Stb. 2017, 68)*.

Op 20 september 2019 heeft de SER een advies over diversiteit in de top uitgebracht.[3] Volgens de SER is het tot nu toe gevoerde beleid onvoldoende effectief. In het advies stelt de SER daarom een tweetal specifiek op de top gerichte maatregelen voor. Een van de maatregelen omvat een verplichting voor bedrijven om jaarlijks te rapporteren over zelf op maat gemaakte en ambitieuze streefcijfers voor hun raad van bestuur, raad van commissarissen en subtop, de man-vrouwverhouding in het bestuur, de raad van commissarissen en de subtop en de maatregelen die zij nemen om de doelstelling te halen op te stellen.

Op 7 februari 2020 heeft het kabinet in zijn reactie op het SER-advies aangekondigd om met een wettelijke regeling in het BW te komen om de diversiteit tussen mannen en vrouwen in de top van het Nederlandse bedrijfsleven te vergroten. De wet van [PM] strekt tot uitvoering van het SER-advies door invoering van bovenstaande maatregel in Boek 2 BW.

3. Aanvulling Besluit inhoud bestuursverslag

Op grond van artikel 2:391 lid 5 BW zijn in het Besluit inhoud bestuursverslag nadere voorschriften gesteld omtrent de inhoud van het bestuursverslag. Zo bevat artikel 3a, onder d, van het Besluit inhoud bestuursverslag een verplichting voor grote beursvennootschappen om te rapporteren over het diversiteitsbeleid. Dit besluit voegt daaraan toe dat alle grote vennootschappen in hun bestuursverslag verplicht rapporteren over de feitelijke stand van zaken per boekjaar, de streefcijfers die zij hebben geformuleerd, de voortgang ten aanzien van deze zelf opgelegde streefcijfers, de plannen om deze te bereiken en de mate waarin de doelen zijn bereikt. Deze informatie, die vennootschappen moeten opnemen in hun bestuursverslag, komt overeen met de informatie die vennootschappen dienen te rapporteren aan de SER op grond van de wet om administratieve lasten te beperken.

Het kabinet verwacht dat deze maatregelen zullen bijdragen aan het bereiken van een evenwichtige verdeling tussen het aantal mannen en vrouwen in het bestuur en de raad van commissarissen en de subtop van grote NV's en BV's. Immers, door hier transparant over te zijn, kunnen aandeelhouders en werknemers kennisnemen van de resultaten en de vennootschap indien nodig hierop aanspreken. Daarnaast beogen de maatregelen het eigen initiatief van vennootschappen te versterken om werk te maken van een evenwichtigere man-vrouwverhouding in de top en subtop.

Hieronder volgt een toelichting op de verschillende onderdelen van de streefcijferregeling, waarover grote vennootschappen mededeling moeten doen in het bestuurverslag.

i) Feitelijke stand van zaken en de zelfopgelegde streefcijfers

De vennootschap doet in het bestuursverslag over het afgelopen boekjaar allereerst mededeling over de feitelijke stand van zaken en de zelfopgelegde streefcijfers, inclusief de periode waarover de streefcijfers gelden.

[3] SER-advies Diversiteit in de top, tijd voor versnelling, https://www.ser.nl/nl/adviezen/diversiteit-in-de-top.

Vennootschappen dienen deze gegevens aan te leveren voor zowel het bestuur, als de raad van commissarissen en de subtop.

a. Voor het bestuur:
- het aantal mannen en vrouwen dat aan het eind van het boekjaar deel uitmaakt van het bestuur;
- het streefcijfer in de vorm van een percentage voor het aandeel vrouwen en de periode waarover het streefcijfer geldt; en
- het aantal benoemingen, herbenoemingen en aftredingen.

b. Voor de raad van commissarissen, uitgezonderd vennootschappen die moeten voldoen aan het ingroeiquotum:
- het aantal mannen en vrouwen dat aan het eind van het boekjaar deel uitmaakt van de raad van commissarissen;
- een streefcijfer in de vorm van een percentage voor het aandeel vrouwen en de periode waarover het streefcijfer geldt; en
- het aantal benoemingen, herbenoemingen en aftredingen.

c. Voor de subtop:
- een afbakening van welke personen en/of welke (management)lagen binnen de organisatie tot de subtop worden gerekend en het aantal medewerkers dat daaronder valt (de definitie van de subtop);
- het aantal mannen en vrouwen dat aan het eind van het boekjaar daarbinnen valt;
- het streefcijfer in de vorm van een percentage voor het aandeel vrouwen en de periode waarover het streefcijfer geldt.

Als er sprake is van een monistisch bestuursmodel waarin zowel uitvoerende als niet-uitvoerende bestuurders in het bestuur zitten (one-tier board) dan ziet onderdeel b van bovenstaand schema op het niet-uitvoerende deel van het bestuur.

ii) Het plan om de doelen te bereiken

De vennootschap omschrijft in het bestuursverslag ook het vastgestelde plan van aanpak. In het plan van aanpak licht de vennootschap in ieder geval het beleid en de maatregelen toe waarmee naar verhoging van het aandeel vrouwen wordt toegewerkt. Er wordt onderscheid gemaakt tussen beleid en maatregelen die zien op het bestuur en de raad van commissarissen en beleid en maatregelen gericht op de subtop. Voor de eisen aan de inhoud van het plan van aanpak wordt verwezen naar de toelichting bij de wet en de door de SER ontwikkelde infrastructuur. Mogelijke onderwerpen die in het plan van aanpak aan bod kunnen komen, zijn het opstellen van een passende profielschets, de inrichting van een transparant proces voor werving en selectie van bestuurders, commissarissen en de subtop, transparantie over het al dan niet voeren van voorkeursbeleid, het beleid gericht op instroom, doorstroom en uitstroom van vrouwen in de organisatie en de mate van gelijke beloning tussen mannen en vrouwen.

iii) Behaalde resultaten

Tot slot geeft de vennootschap in het bestuursverslag aan in welke mate de in het vorige boekjaar gestelde doelen zijn bereikt. Daarnaast geeft de vennootschap in het bestuursverslag aan in welke mate er uitvoering is gegeven aan de aangekondigde maatregelen en het beleid uit het plan van aanpak. Er wordt geanalyseerd in welke mate deze maatregelen hebben bijgedragen aan de behaalde resultaten. Als één of meer doelen niet zijn bereikt of als de maatregelen of het beleid nog niet tot uitvoering zijn gebracht, geeft de vennootschap de redenen daarvoor. De vennootschap kijkt in dat geval ook vooruit en rapporteert over de plannen die in het volgende jaar alsnog kunnen leiden tot het halen van de doelen en het uitvoeren van de aangekondigde maatregelen.

3. Consultatie en voorhang

[PM]

4. Regeldruk en financiële gevolgen

Regeldrukeffecten zijn de investeringen en inspanningen die bedrijven, burgers of professionals moeten verrichten om zich aan wet- en regelgeving van de rijksoverheid te houden, bestaande uit regeldrukkosten en ervaren regeldruk. Regeldrukkosten bestaan uit structurele en/of eenmalige regeldrukkosten.[4]

Dit besluit heeft geen zelfstandige regeldrukeffecten. De lasten voor grote vennootschappen om in het bestuursverslag en aan de SER te rapporteren over de man-vrouwverhouding in de top en subtop, de streefcijfers, het plan van aanpak en de behaalde resultaten zijn namelijk al berekend in het kader van de wet dat heeft geleid tot de invoering van de artikelen 2:166 en 2:276 BW.[5] Geschat is dat het gaat om 5000 vennootschappen die jaarlijks 500 euro kosten maken. De totale kosten worden daarmee geschat op 2,5 miljoen euro. Een en ander is betrokken bij de totstandkoming van de wet.

Voor de rechtspraak worden geen financiële gevolgen ingeschat. Het besluit heeft geen gevolgen voor de Rijksbegroting.

[4] Handboek Meting Regeldrukkosten 2018, p. 8

[5] *Kamerstukken II 2020/21, 35628, nr. 3, p. 20.*

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A (toepassingsbereik Besluit inhoud bestuursverslag)

De artikelen 2:166 lid 4 en 2:276 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) bevatten de verplichting om te rapporteren aan de SER over, kort gezegd, de man-vrouwverhouding in top en subtop, de streefcijfers, het plan van aanpak en de resultaten. Deze artikelen zijn in Boek 2 BW ingevoerd met de wet van [PM] tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het evenwichtiger maken van de verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen in het bestuur en de raad van commissarissen (hierna: de wet). De rapportageverplichting aan de SER geldt voor grote naamloze en besloten vennootschappen. Voor het definiëren van 'groot' is aangesloten bij de definitie in artikel 2:397 leden 1 en 2 BW: een vennootschap (inclusief kortgezegd geconsolideerde groepsmaatschappijen) is groot als zij op twee opeenvolgende balansdata, zonder onderbreking nadien op twee opeenvolgende balansdata, niet heeft voldaan aan ten minste twee van de volgende vereisten:

a. de waarde van de activa volgens de balans met toelichting, bedraagt, op de grondslag van verkrijgings- en vervaardigingsprijs, niet meer dan 20 miljoen euro;
b. de netto-omzet over het boekjaar bedraagt niet meer dan 40 miljoen euro;
c. het gemiddeld aantal werknemers over het boekjaar bedraagt minder dan 250.

Omdat grote vennootschappen aan de SER moeten rapporteren, richt de voorgestelde rapportageverplichting in het bestuursverslag zich ook tot grote vennootschappen.

Het Besluit inhoud bestuursverslag richt zich in het algemeen tot vennootschappen waarvan effecten zijn toegelaten tot de handel op een gereglementeerde markt als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht (hierna: beursgenoteerde vennootschappen). Om die reden voegt dit besluit een nieuw lid 5 aan artikel 1 Besluit inhoud bestuursverslag toe, waarin is bepaald dat het nieuwe artikel 3d geldt voor alle grote vennootschappen, zowel beursgenoteerd als niet-beursgenoteerd.

Door deze toevoeging kan onduidelijkheid bestaan over het toepassingsbereik van artikel 3d Besluit inhoud bestuursverslag. Zoals hierboven beschreven, richt het besluit zich volgens artikel 1 lid 1 tot beursgenoteerde vennootschappen. De vraag kan ontstaan of artikel 3d alleen geldt voor grote vennootschappen, of ook voor (niet-grote) beursgenoteerde vennootschappen. Om deze onduidelijkheid weg te nemen, bevat artikel I ook een tweetal technische wijzigingen. In het eerste lid van artikel 1 Besluit inhoud bestuursverslag worden de artikelen opgesomd die gelden voor beursgenoteerde vennootschappen. Deze wijziging in artikel 1 lid 1 Besluit inhoud bestuursverslag brengt mee dat het woord 'slechts' in artikel 1 lid 4 Besluit inhoud bestuursverslag niet langer nodig is.

Onderdeel B (rapportageplicht voor grote vennootschappen over de man-vrouwverhouding in de top en subtop, de streefcijfers, het plan van aanpak en de resultaten)

Artikel 3d bevat de verplichting voor grote vennootschappen om in het bestuursverslag te rapporteren over de man-vrouwverhouding in top en subtop, de streefcijfers, het plan van aanpak en de resultaten. Grote vennootschappen doen ten eerste mededeling over het aantal mannen en vrouwen dat aan het eind van het boekjaar deel uitmaakt van het bestuur, de raad van commissarissen (de top) en de door de vennootschap te bepalen categorieën werknemers in leidinggevende functies (de subtop). Ook beschrijven grote vennootschappen de zelfopgelegde doelen in de vorm van streefcijfers in het bestuursverslag. Dit is een invulling van de verplichting voor grote vennootschappen om op grond van de artikelen 2:166 lid 2 en 2:276 lid 2 BW passende en ambitieuze doelen in de vorm van een streefcijfer vast te stellen. Verder rapporteert de vennootschap over het plan om deze doelen te bereiken. De artikelen 2:166 lid 3 en 2:276 lid 3 BW verplichten grote vennootschappen al om een dergelijk plan op te stellen. Tot slot regelt artikel 3d dat grote vennootschappen, als een of meer van de doelen niet zijn bereikt, de redenen daarvoor moeten geven. In paragraaf 1.2 van het algemeen deel van deze toelichting is de informatie over de feitelijke stand van zaken en de zelfopgelegde streefcijfers, het plan van aanpak om de doelen te bereiken en de behaalde resultaten, nader uitgewerkt. Deze informatie, die in het bestuursverslag moet worden opgenomen, komt overeen met de informatie die moet worden gerapporteerd aan de SER op grond van de artikelen 2:166 lid 4 en 2:276 lid 4 BW. Die informatie in het bestuursverslag kan de vennootschap aldus gebruiken voor de rapportageverplichting aan de SER.

Onderdelen C en D (intrekken wijzigingen Besluit inhoud bestuursverslag)
Onderdelen C en D zijn opgenomen zodat de met dit besluit gemaakte wijzigingen in het Besluit inhoud bestuursverslag kunnen vervallen op het moment dat onder meer de artikelen 2:166 lid 3 en 2:276 lid 3 BW vervallen.[6] Onderdeel C regelt het kunnen laten vervallen voor de toevoeging van artikel 1 lid 5 Besluit inhoud bestuursverslag. Onderdeel D regelt dit voor artikel 3d Besluit inhoud bestuursverslag.

Artikel II (inwerkingtreding en overgangsrecht)

Dit besluit, met uitzondering van de onderdelen C en D, treedt in werking op [1 juli 2022]. Op [1 januari 2022] treedt de wet in werking. De wet vervalt op [1 januari 2030]. Vanaf dat moment hoeven grote vennootschappen niet langer te rapporteren aan de SER over de man-vrouwverhouding in de top en subtop, over de streefcijfers, het plan van aanpak en de resultaten. Zij hoeven hierover dan ook niet meer te rapporteren in het bestuursverslag. Daarom vervallen de met dit besluit gemaakte wijzigingen in het Besluit inhoud bestuursverslag met ingang van [1 januari 2030].

Artikel II regelt ook het overgangsrecht voor de rapportageverplichting in het bestuursverslag. Zonder overgangsrecht heeft het nieuwe artikel 3d onmiddellijke werking. Dat zou betekenen dat grote vennootschappen al in

[6] *Kamerstukken II 2020/21, 35628, nr. 7.*

[2022] in het bestuursverslag moeten rapporteren over boekjaar [2021]. Echter, de verplichting op grond van de artikelen 2:166 lid 2 en 2:276 lid 2 BW om passende en ambitieuze doelen in de vorm van een streefcijfer vast te stellen en de rapportageverplichting op grond van de artikelen 2:166 lid 4 en 2:276 lid 4 BW bestonden in [2021] nog niet. Pas vanaf [2023], het jaar na inwerkingtreding van de wet, rapporteren grote vennootschappen aan de SER over [2022]. Omdat de rapportageverplichting in het bestuursverslag samenhangt met de rapportageverplichting aan de SER, geldt die eerste verplichting ook voor bestuursverslagen over boekjaren die zijn aangevangen op of na [1 januari 2022]. Dit betekent dat grote vennootschappen voor het eerst in [2023], in het bestuursverslag dat ziet op het boekjaar [2022], verslag doen over de man-vrouwverhouding in de top en subtop, de streefcijfers, het plan van aanpak en de resultaten.

Deze toelichting wordt ondertekend mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker